

ŽENY V ROCE 2023

Závěrečná zpráva ze série skupinových diskusí

28. června 2023

Metodologie

- 8x skupinová diskuse ve vybraných městech:
 - CZ01 - Praha
 - CZ02 Kolín
 - CZ03 České Budějovice
 - CZ04 Most, Ústí n.L.
 - CZ05 Litomyšl
 - CZ06 Zlín
 - CZ08 Bruntál
- Realizace FGD: 30. 5. – 9. 6. 2023
- Délka FGD: 180 minut
 - První hodina bez moderování, seznamování, povídání nad kávou / vínem a něčím dobrým – téma: zábavný kvíz, délka 45 minut, aby odpadlo napětí, nervozita atd.
 - Video záznamy
 - Přepisy diskuzí
 - Krátký dotazník vyplněný on-line po skončení diskuze
- N = 77 respondentek ve věku 18 – 69 let
- Témata diskuse:
 - Rovné šance v práci / v životě
 - Typické ženské role – matka, manželka, domácí práce, udržování „rodinného krbu“, stmelování rodiny atd.
 - Představy o roli žen ve společnosti
 - Ženy v politice – komunální a také vrcholové
 - Vnímání „ženského“ a „mužského“ světa
 - Co ženy potřebují nejvíc, aby se cítili svébytné / uznávané atd. ?
 - Co je pro ženy nejvíce nespravedlivé?

JAK SE CÍTÍ ŽENY V ROCE 2023?

JAK SE CÍTÍ ŽENA V ROCE 2023?

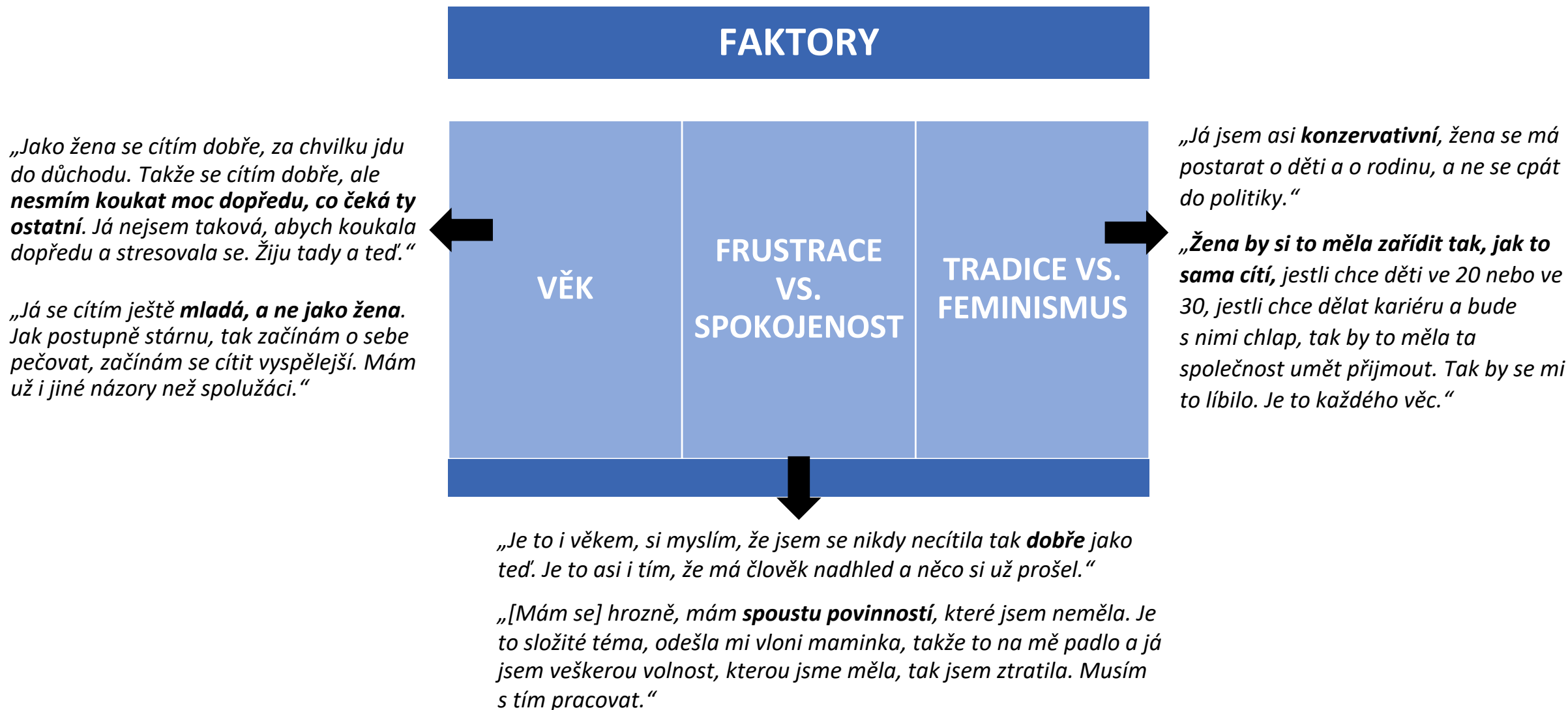
„Já nic moc, protože jako žena jsem teď **na sebe neměla moc čas**. Protože jsem měla **malé miminko** a teď už jí je rok a trochu se zabaví, tak mám čas se alespoň trochu namalovat, můžu jí dát chvílku na hlídání a jít někam na kafe nebo na cvičení.“

„Jsem ráda, že mohu žít v této době, máme **neskutečné možnosti** jako ženy, můžeme říct **svůj názor, dělat co chceme**, takže za sebe můžu říct, že **super**.“

„**Jako žena tady se mám dobře**. Procestovala jsem kus světa a viděla jsem i to, kde na tom ty ženy nejsou tak dobře a nemusíme se bavit o zaostalých zemích. Třeba v Americe a tam stran mateřské nebo jiných práv, tak ty ženy tam jsou na tom hůř, a přesto je to rozvinutý stát. tak si vážím našeho zdravotnictví, sociálního systému, jaké tu máme postavení.“

„Máme tu **bezpečno**, máme tu nějaká práva, máme tu nějakou možnost **ekonomického zabezpečení**.“

CO MÁ VLIV NA TO, JAK SE ŽENY CÍTÍ?

FEMINISTICKÉ NÁZORY

Častější uvědomování si nerovností mezi pohlavími, které doléhají na ženy. Týká se častěji žen, které mají o feminismu nebo genderových nerovnostech nějaký přehled, zároveň se jedná spíše o mladší ženy.

FRUSTRACE

„Jsem z toho frustrovaná, že být žena je nevýhodné, nebo víc náročné a nevnímám to jako výhodu. Jinak celospolečensky mi přijde, že jako ženy taháme pořád za kratší konec.“

Spokojenějším ženám s feministickými názory se podařilo prožít se do takové situace, kdy jsou finančně samostatné, emancipované. Častěji se jedná o ženy starší, rozvedené nebo po nějakých špatných životních zkušenostech, kterým se to podařilo ustát a navíc získat větší jistotu a sebedůvěru v sama sebe.

„Co si zámam, tak o to tak bojuji a snažím se to docílit. Tak bych ani nechtěla chlapa, abych s ním musela diskutovat, se svými výdělků nakládám sama a nemusím se nikomu podřizovat. Už jsem 28 let rozvedená a v životě jsem toho dokázala bez chlapa víc než s chlapem.“

Častěji mají feministické názory, ale neví o tom, nikdo se za feministku nepovažuje

SPOKOJENOST

Zvýšená frustrace u žen s převažujícími tradičními názory je nejčastěji spjatá s rychle se měnící společností, kdy se stále častěji setkáváme s prolínáním genderových rolí. Pro někoho, kdo byl vychován v tradičním pojetí, vyvolává jakékoliv narušení těchto představ frustraci, zmatek nebo nepochopení.

„Dřív nosily holky sukni a kluci kalhoty, to bylo takový proroctví, že bude na světě špatně, až začnou nosit holky kalhoty.“

TRADIČNÍ NÁZORY

Pokud je žena v tradiční roli spokojená a netrápí ji, že se společnost mění, je benevolentní k tomu, aby si každý dělal, co uzná za vhodné, i když ona sama by postupovala jinak.

„Co bych řešila dřív, tak už neřeším a už selektuju, co stojí za pozornost a co ne. A udržuji si pohled takový, který mi dělá dobře.“

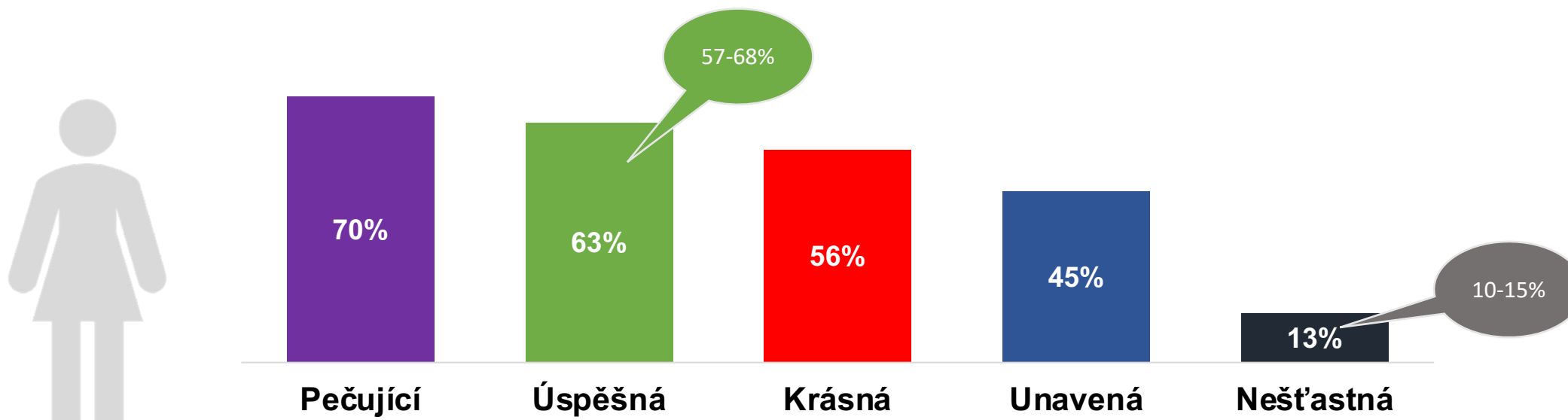

JAK SE CÍTÍ ŽENA V ROCE 2023 II

- *Krátkým dotazníkovým šetřením bylo zjišťováno, do jaké míry se ženy cítí úspěšné nebo krásné nebo unavené*
- **Je patrné, že převládá vnímání sebe sama jako pečující osoby (o děti, o rodinu, o domácnost, o rodiče atd.), ale také se vnímají spíše jako úspěšné a krásné. Negativní sebepojetí lze často shrnout pod únavu, nešťastné jsme jen okrajově.**
- Výsledky z tohoto dotazníku budou zmiňovány průběžně v rámci reportu a budou označeny touto ikonou

Průměrná hodnota jednotlivých aspektů v ženě

Q. Do jaké míry Vás vyjadřuje „...“ žena? / N = 59-64 (účastnice FGD)

Pečující žena (70 %)

- klíčové vlastnosti, které se přisuzují starostlivým ženám, jsou **oddanost**, **altruismus**, péče o druhé, a to i **na úkor vlastních potřeb**
- snaží se **pomáhat** a poskytovat **podporu** svým blízkým a často vykonávají neplacenou práci
- empatické, ochotné naslouchat a pomáhat druhým
- laskavé, starostlivé a péči věnující nejen sobě, ale i ostatním
- starají se o svou rodinu, blízké, děti nebo pečují o nemocné členy rodiny
- mohou pracovat v oblasti pečovatelských služeb (**zdravotní sestry** nebo **pečovatelky**)

„Žena, která pečuje o svoji rodinu, o rodiče, ale i sama o sebe. Nebo o nějakou komunitu. Žena, která je výjimečně empatická, není sobecká, záleží jí na někom.“

„... laskavost, trpělivost, emoce, empatie, pochopení, avšak také vyčerpání a únava, možnost vyhoření.“

„žena která je ochotná dát všem co jen může , je nápomocná, je skromná ve většině případech, a žena které je potřeba si vážit.“

„Matka, babička, učitelka např. v mateřské školce, nebo v dětské skupině, pečovatelky obecně, zdravotní sestřičky...“

TYPICKÁ PŘEDSTAVITELKA PEČUJÍCÍ ŽENY

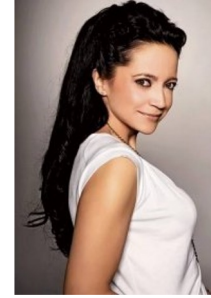
Často se vyskytuje „moje matka / maminka“ nebo „já“, případně kamarádky / známé

Matka Tereza, Lady Diana, zdravotní sestra, pečovatelka

Úspěšná žena (57 – 68 %)

- zvládá skloubit práci a rodinu a je **respektována a uznávána**
- ta, která se může svobodně rozhodovat, čemu bude věnovat svůj čas
- může být podnikatelka, žena ve vysokém postavení nebo nezávislá žena
- spokojená s tím, čeho dosáhla, a umí **skloubit péči o rodinu, přátele a své koníčky**
- dosahuje svých cílů a je uznávaná ve svém oboru
- **sebevědomá, inspirativní a má vnitřní spokojenost.**
- její úspěch jí přináší i **finanční ohodnocení**
- zvládá výchovu dětí, má dobrý partnerský vztah a umí si aktivně odpočinout.
- je vzdělaná, sebevědomá, nezávislá a umí se prosadit, je soběstačná a schopná vést rodinný život
- splnila si své sny a je spokojená ve všech sférách života

„Zvládá kombinovat kariéru a rodinu, vždy dobře naladěná, věci bere s nadhledem a humorem.“

„Dosáhla v kariéře svého cíle nebo vrcholu, proslavila se svojí prací, je uznávaná a respektovaná osobnost ve svém oboru.“

„Finančně i emocionálně nezávislá, s vlastní kariérou, spokojená sama se sebou, s fungujícími vztahy.“

Úspěšné ženy – zahraničí:

Krásná žena (56 %)

Duševní krása

- **projevuje svou spokojenost sama se sebou a přijímá se taková, jaká je**
- laskavá, empatická, přátelská, vyrovnaná a spokojená
- má vnitřní půvab, charisma, optimismus a dobrou náladu
- inteligentní, moudrá, má smysl pro humor a schopnost přemýšlet nad věcmi

Fyzická krása

- dokonalost – postava (štíhlá), obličej, vlasy, pleť
- spojena s vkusným oblečením a příjemným vystupováním
- často se spojuje s herečkami a modelkami

„Krása ženy podle mne nesouvisí s věkem a "velikostí poprsí" ale s výrazem obličeje, oduševnělostí, vnitřní čistotou. Z "krásného" obličeje vychází jas a má "nakročeno" k úsměvu :)“

„Krásná záleží z jakého pohledu jestli krásná uvnitř nebo z venku, pokud je krásná tak je to jen plus, má v něčem nějaké výhody i nevýhody, pokud se jedná o ženu krásnou zevnitř, tak je to velký úspěch v téhle době, protože z mé vlastní zkušenosti je najít duševně krásnou ženu docela složité, ženu, která má zdravé sebevědomí, je ohleduplná vůči ostatním apod.“

TYPICKÁ PŘEDSTAVITELKA KRÁSNÉ ŽENY

Často se vyskytuje maminka nebo jiná příbuzná (babička, teta, sestra...).

Libuška Šafránková (3x), Sharon Stone (2x), Tereza Maxová (2x)

Unavená žena (45 %)

- **nachází se v náročné situaci, kdy cítí, že musí zvládnout vše sama**
- **chybí jí úsměv, nálada a radost, je vyčerpaná** fyzicky i psychicky z různých faktorů, jako je práce, rodina a vztahy
- často se **nechává využívat**, je strhaná, **vystresovaná** a nedokáže si odpočinout
- **nedostatek energie** a pocit nedocení
- přetěžují ji povinnosti v domácnosti, péče o děti a pracovní nároky
- **je vyhořelá a trápí ji nedostatek podpory**

„Klasická žena středních let chvátající ráno do práce a po skončení domů na "druhou směnu".“

„Žena vyčerpaná - životem, pracovně, z rodiny, někdy i ze vztahů. Žena, která se nenaučila odpočívat. Která nezná životní rovnováhu. Žena, která nezná nebo si neuvědomuje zcela svoji hodnotu. Někdy žena, která se nechá využívat. Také nemocná žena.“

„Žena s "prázdným" a uštváním výrazem, které není dopřáno (nebo si sama nedopřeje) žít harmonický život.“

„Žena, která má hodně dětí, náročnou práci, nemá podporu okolí a rodiny, nespokojená sama se sebou.“

TYPICKÁ PŘEDSTAVITELKA UNAVENÉ ŽENY

Často se vyskytuje slovo „matka / maminka“ nebo „já“....

„Momentálně já, pečuji o malé dítě, pracuji po nocích z domu, hrnu před sebou únavu a nemám kdy, si odpočinout.“

Nešťastná žena (10 – 15 %)

- Žena, která nemá možnost žít život podle svých představ.
- Má za sebou **ztráty blízkých lidí** a cítí se bez zázemí a sebevědomí.
- Je matkou, která přišla o dítě nebo **týranou ženou**.
- Je **nespokojená se svým životem** a čelí těžkým obdobím, která ji vyčerpávají.
- **Necítí směr a cíl ve svém životě**, je osamělá po rozchodu a nekomunikuje s rodinou.
- Má **nedostatek sebevědomí** a neumí se vyrovnat se životními problémy.
- Může trpět nedostatečným naplněním potřeb a tužeb.
- Je **unavená a nespokojená** se vším kolem sebe.
- Projevuje se smutkem, unaveností, nerozhodností a nedostatkem chuti do života.
- Bojí se prosadit a vyjádřit své názory.

„Deprimovaná, nemá život ve svých rukou, něco se jí nedaří nebo něco nemůže ovlivnit.“

„Nespokojená sama se sebou, má třeba záletného manžela, nebo špatnou práci a nejhorší je situace nemocné dítě nebo jiný člen rodiny.“

„Žena v nefunkčním vztahu, osamělá žena, která po rozchodu zůstala sama a nekomunikuje s ní rodina:“

TYPICKÁ PŘEDSTAVITELKA NEŠŤASTNÉ ŽENY

Iveta Bartošová

Žena, která **ovdověla** nebo **přišla o dítě**

CO JE TŘEBA ŘEŠIT,
CO ŽENY VNÍMAJÍ JAKO NESPRAVEDLIVÉ
A DALŠÍ MEDIÁLNĚ ZAJÍMAVÁ TÉMATA

DISKRIMINACE ŽEN NA PRACOVNÍM TRHU

„Ženy před důchodem jsou zranitelné stejně jako ženy před mateřskou, ženy pořád jsou znevýhodňované a důchody mají také nižší.“

Pravděpodobnost častého onemocnění dětí, potřeba péče a hlídání

(žena s menšími dětmi)

Obecně diskriminace starších lidí (nižší efektivita, horší přizpůsobování se nebo zacházení s novými technologiemi)

(žena starší 50+)

„A pak je vám 40 a už vás nechtějí a jste stará a vyhořelá. Já jsem nikdy neměla dobrý věk, nejdřív jsem měla malé děti a teď už jsem stará.“

Možnost otěhotnění, odchodu na MD a RD (žena v reprodukčním věku)

Platová nerovnost (jakákoliv žena)

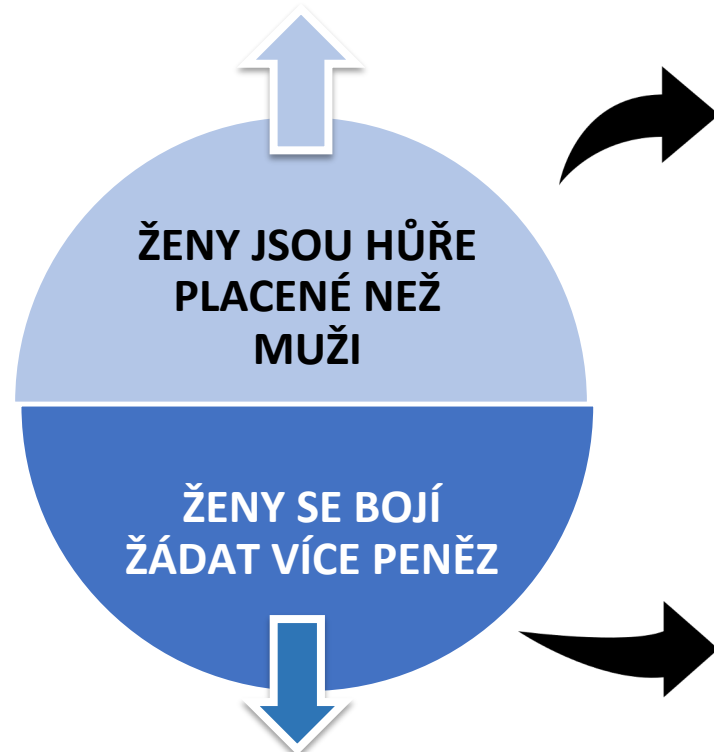
CO ZNEVÝHODŇUJE ŽENY NA PRACOVNÍM TRHU

Ženy se cítí diskriminovány po celou dobu svého pracovního života, jen v každé fázi života kvůli něčemu jinému.

„30letá ženská a čerstvě vdaná a hledá si práci, tak to je problém, co se týká zaměstnávání.“

NEROVNOSTI V ODMĚŇOVÁNÍ

- Vnímáno jako nespravedlivé
- Více v soukromém než veřejném sektoru

- Kvůli odmítnutí
- Kvůli strachu o ztrátu zaměstnání
- Nutnost argumentace

„U nás v práci **na stejné pozici bere chlap víc než ženská**, a to beru jako nespravedlnost. Ještě mám zkušenost, že člověk, který se ozval, tak byl odejit za to, že ví informaci, kterou nemá vědět a snaží se ji využít ve svůj prospěch nebo na ni upozornit.“

„Ten **soukromý sektor ještě nevytvořil podmínky**, možná je to jinou mentalitou, ale **pořád ten chlap bere víc** a od toho se to odvíjí. Kdyby byla platová rovnoprávnost, tak by to asi bylo jinak.“

„Vnímáte to okolí, že tady to je běžné. **Je pořád běžné, že chlap má vyšší plat než žena**, i když si pořád hraje na to, že ne.“

„A to je problém, **stydím se [říct si o víc peněz]**. Mám to tak, že mi skončila rodičovská, jsem na neschopence a do práce půjdu v září až půjde malá do školky a budu si muset říct o víc peněz.“

„**Bojím se toho odmítnutí**, že mi šéf řekne, že na to nemám nárok. Ale proč na to nemám nárok, protože jsem neschopná? Ale to si řeknu já.“

„Nebudu se **doprošovat**. Pro mě je to **doprošování** a nemám už na to ani věk.“

KVÓTY NA ZASTOUPENÍ MUŽŮ A ŽEN

Kvóty samy o sobě mají pro ženy negativní konotace a ženy se k nim staví negativně. Až při hlubším rozebrání, proč by vlastně kvóty nebyly od věci, začnou nacházet pozitiva a motivace.

Motivace pro kvóty:

- Jiný způsob nefunguje
- **Ženy mají jiné manažerské kvality než muži** – budou se vhodně doplňovat, je přirozené doplnit mužské vnímání světa
- Zastávat odpovědnost v oblastech, které jsou pro ženy přirozenější (zdravotnictví, péče o děti atd.)

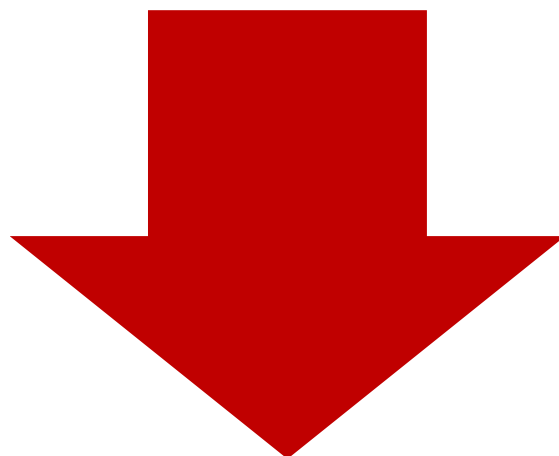

„Já jsem pro kvóty, protože na těch nejvyšších ředitelských postech jsou nejčastěji chlapi, **kolikrát jenom ze známosti, ničemu nerozumí** a mohli by tam dosadit ženskou. Třeba je to můj pocit, ale pořád slyším jen o generálních ředitelích, samí chlapi.“

„Já jsem pro kvóty asi je to jedna z cest. **O veřejných věcech rozhodují muži bez pečující ženské zkušenosti.** Třeba ta bezbariérovost, vidím to ze své zkušenosti s cestováním s kočárkem po Praze. Je to úplně základní věc a je vidět, že o těch věcech rozhodují lidi, co nemají tu zkušenost s kočárkem.“

Bariéry proti kvótám:

- **Ponižující**
- **Pozitivní diskriminace**
- Místa se budou zaplňovat neschopnými kandidátkami, aby se kvóty splnily
- Přirozený vývoj bude lepší
- Neřeší diskriminaci kvůli mateřství

„Mě spíš zajímá, jestli by se ty kvóty **zaplnily**, jestli by to ty ženské dělat chtěly. Já bych do toho třeba nešla, ráda to přenechám chlapům.“

„Zase to vytváří nějakou **pozitivní diskriminaci** ve smyslu toho, že **nejsme schopné se prosadit samy**, ale potřebujeme k tomu kvóty.“

„Já si myslím, že by je prostě jen naplnily, ale **ne kvalitně**. Vytvořili by místo třeba pro nějakou příbuznou, která si by takhle vydělávala nic neděláním a měli by splněné kvóty.“

„**Není důležité, jestli je tam muž nebo žena**, ale musí být ten člověk vzdělaný a musí tomu rozumět.“

DOMÁCÍ PRÁCE = „DRUHÁ SMĚNA“

- Typická role pro ženy (podle názoru žen) je stále uklízečka, pečovatelka, chůva apod. – stále se to většinově očekává
- Profesionální služby v oblasti úklidu apod. nejsou úplně standardem ☐ zástupné důvody: ochrana soukromí, finanční náklady, malé byty
- **Není problém v samotném vykonávání prací, ale v jednoznačném určení, že by to měla být žena**

*„Mě dráždí to slovo **pomáhá**. Já jsem vždy říkala partnerovi, že ty nemáš co pomáhat, ale ty se spolupodílíš, to je náš domov a my si to tu děláme pěkně.“*

„Já jsem nikdy nevzala sekačku do ruky právě proto, že bych mu to ukázala a už bych to musela dělat.“

*„Ty ženské [domácí práce] jsou **každodenní**, ale ty mužské jsou příležitostné.“*

„My jsme byly zvyklé si samy uklízet, a ne mít uklízečky.“

VZDĚLÁVÁNÍ

- V současné době rovnost příležitostí, ale nikoliv šancí uspět v daném oboru (především u technických oborů)
- V některých ZŠ stále přetrvává snaha o předurčení aktivit nebo oborů pro dívky a chlapce
- Velký posun v oblasti vykonávaných povolání – je standardní žena = řidička MHD, žena = policistka, žena = lékařka atd.

„V možnosti vzdělávání jsme si rovni, neprivileguje se nikdo jiný.“

„Třeba u technických oborů se musí ženy víc prosazovat a jsou podceňované. Třeba architekti nebo stavitelé. V těchto oborech může být složitější pro ženu se prosadit a musí se víc prosazovat.“

„Na základě čeho si vybere, vracíme se ke vzdělání do školky, nebo i základního kde jsou nějaké modely a na základě toho si udělají nějakou představu, čeho můžou dosáhnout. A já jsem tím byla ovlivněná, ne že bych mířila výš, ale byla jsem přesvědčená, těžko říct, jestli to bylo z rodiny nebo ze školy, že na ty chlapské nemám.“

„Dneska už se to nerozlišuje, mám kamarádky, které dělají automechanika, nebo kluky na kadeřníky mám spoustu známých.“

„To vidíme už od první třídy, že holčička je hodná a kluci zlobí, tak je to stereotyp, se kterým žijeme. Ale bavíme-li se o rovnosti příležitostí, tak ty jsou stejné.“

VÝCHOVA VE ŠKOLÁCH

- **Výchova dětí k asertivnímu chování, respektu k druhým a vyžadování respektu k sobě – týká se dívek i chlapců, nicméně u chlapců výrazně zvýšit povědomí o typických ženských obavách**
- **Oblasti sexuálního chování, sebeobrany, vnímání rolí muže a ženy – týká se dívek i chlapců, ale nikoliv odděleně. Chlapci mají chápat např. menstruaci, dívky mají rozumět silnému vlivu mužských hormonů**
- **Zvážit zapojení externích lektorů, kteří mají zkušenost formou prezentace citlivých témat – „běžní“ učitelé / učitelky překonávají mnohdy bariéry sami / samy v sobě**

*„Možná by mohlo být řešením se ve výchově mládeže a dětí zaměřit na **asertivitu**. Umět popsat svoje pocity, aniž by člověk urazil tu protistranu nebo toho dotyčného, použiji slovo agresora a umět mu to sdělit takovým způsobem, že mu pokusím popsat svůj pocit a pokusit se o neurazit, protože to může eskalovat dál.“*

*„Za mě to tkví v **té výchově, ať už holek nebo kluků, aby takové věci nedělali**. (...) chovat se s respektem a to k jakémukoliv člověku a ať už je to člověk nebo zvíře, tak s respektem.“*

*„My jsem ve škole sexuální výchovu měli a byli jsme zkoušeni tak, aby to bylo **trapné**. Abychom museli ukázat, kde je ten chámovod a pak jsme měli jednu hodinu, kde bylo vidět, že to té učitelce bylo strašně nepříjemné kluci šli a jednu stranu třídy, holky šly na druhou stranu třídy. Holkám se ukázalo, co jsou vložky a klukům se dala brožura, stávám se mužem. Bylo v osmé třídě, ale to už jsme všechny menstruovaly, takže **to bylo k ničemu a bylo divné, že muži se nesmí dozvědět, co je to menstruace nebo vidět, jak vypadá vložka**. Já doufám, že už je to na školách lepší, ale nemyslím si že je to pravidlo a je dobrá sexuální výchova.“*

VZHLED

- Vzhled je v případě žen výrazně důležitější
- Společenský tlak na ideál krásy (ženské časopisy, reklamy)
 - Vnější tlak a sebetlak (zvnitřněné vnější nároky)
 - Vzhled žen hodnotí častěji ženy než muži
- Vliv plastické chirurgie x přirozené stárnutí
- Paradox: méně ženských prvků v oblékání v běžném životě (ženy méně nosí sukně / šaty, vysoké podpatky apod.)

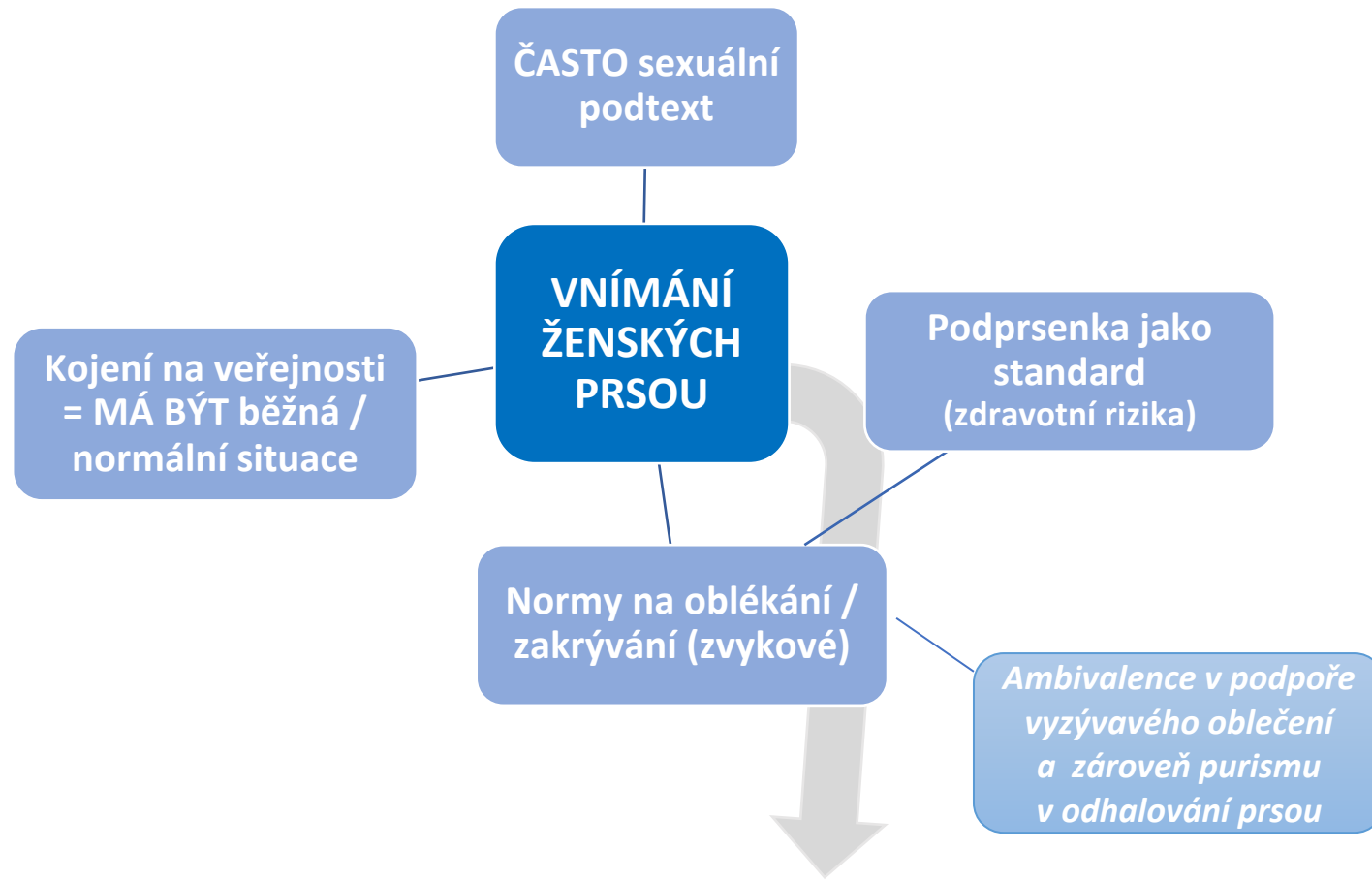
„Dneska chceme být všichni krásní a mladí a budeme... Já také jsem byla na plastické chirurgii, neodsuzuji to, ale je to podvod, není to přirozená krása.“

*„Vzhled ženy vnímám jako nespravedlnost, **existuje x časopisů, kde je, jak by měl kdo vypadat.** Nevím, jestli jsou takové časopisy pro muže.“*

*„A je ten vzhled o malování? **Zkuste přibrat a neholit se.**“*

*„On [vzhled] je důležitý v té společnosti, **spousta lidí vás soudí,** podle vzhledu máte určité výhody priority, hezký člověk je bráný jako milejší, úspěšnější. Je to s tím spojené a největší boj je sama v sobě.“*

ŽENSKÁ PRSA

Zásadní rozdíl proti vnímání mužských prsou, která nejsou mediálně cenzurována a nevzbuzují žádné emoce

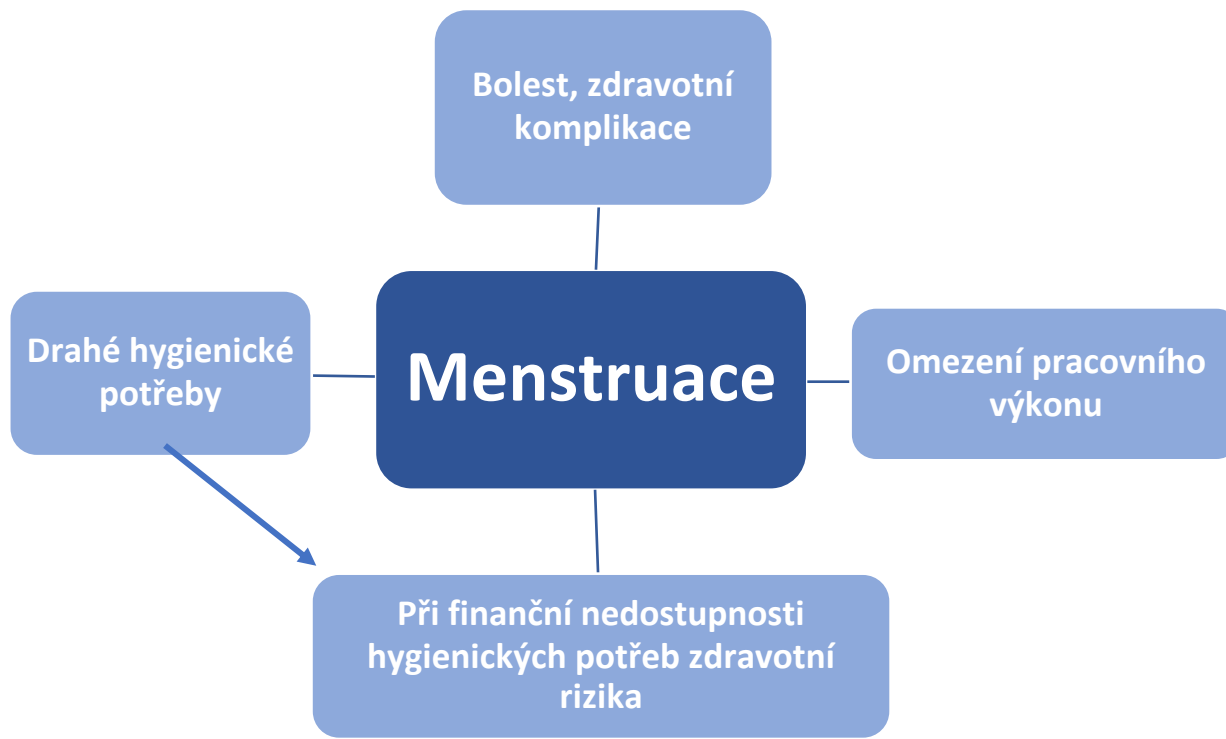
„Není to o tom, že by někdo vysloveně něco řekl, ale že ti chlapi zírají a je to na každý, jestli ji to stojí za to být bez podprsenky, protože se cítí líp a riskovat že ji obtěžují pohledy nebo si ji vzít, aby měla pokoj.“

„[Podprsenka] s kosticemi už je oficiálně na seznamu karcinogenů. Vyzkoušejte si chodit bez podprsenky a bez kalhotek, je to supr a je to zdravé.“

„Jsem čerstvou mámou nebo jak se ve společnosti vnímají prsa. To mi přijde jako nespravedlnost, protože chlapecká prsa se nebudou řešit nikdy. A plus vnímání jinak, když vystavuje prsa žena, která krásně vypadá nebo žena která kojí. Tam mi to přijde jako nespravedlivé, jak to ta společnost vnímá.“

MENSTRUACE

- Znevýhodnění v práci, kde je důraz na výkon
- Vysoké DPH na menstruační hygienické potřeby
→ finanční nedostupnost menstruačních hygienických potřeb může ohrožovat zdraví žen
- Zajistit základní vybavenost ve veřejných institucích (školy, divadla atd.), pro sociálně znevýhodněné
- Zajistit zaměstnavatelem pracovní volno, příp. home office

„Co bych vynechala, tak to je **menstruační bolest**, to nesnáším od 15 let, a to bych vynechala i když je to potřeba, ale nemuselo by to tak bolet.“

„Obecně mě štve, že všechny tyto věci, třeba **21 % DPH na menstruační pomůcky**, a tak a je to hodně probírané spíš tak jako s nějakou negativní konotací hodně se řeší gendery a jako, že se muž může cítit být ženou a žena se cítí méně ženou.“

„Je to něco, co je výlučně ženské, je to **drahé**, je to každý měsíc **potřeba kupovat znova**, neříkám, že by to mělo být zadarmo, co by bylo skvělé. Já mám radost, když je tam nějaká ta krabička s tampony a vložkami, ale přijde mi špatně, že je to tak drané tak vysoké DPH. Sice si můžu koupit levné vložky, ale ten komfort není pak takový. Musím si najít svoji značku.“

„Ono je to celkem problém, **když má někdo problém to ufinancovat zvláště s tamponem, když to může způsobit toxický šok**. Třeba před výplatou mám poslední balíček, tak musím to pošetřit a může to být i zdravotní riziko. Pokud nemáte dostatek finančních prostředků, tak ten tampon neměníte tak často, protože ten tampon to ještě udrží. Zahlídla jsem nějaký článek, že v chudších poměrech je to celkem reálné riziko.“

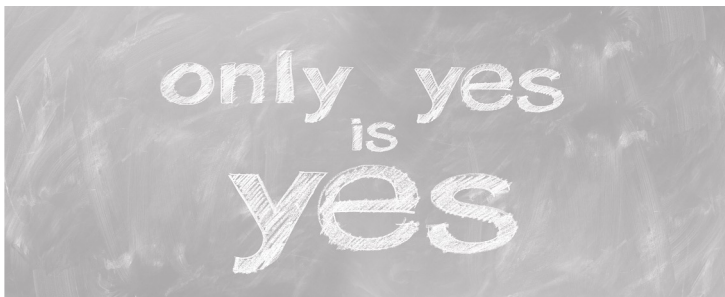
„Ani v nemocnici to není běžné [mít k dispozici menstruační potřeby] kromě porodnic.“

OBTĚŽOVÁNÍ A SITUACE, KDE SE ŽENA DOSTÁVÁ DO ROLE OBĚTI

SEXUÁLNÍ OBTĚŽOVÁNÍ

Emočně velmi silné téma, pokud existuje osobní zkušenost.

- Je třeba změnit výchovu chlapců, aby si uvědomili a pochopili, co dívkám vadí a čeho se bojí
- Mladší ženy vnímají téma silněji a mají silně odmítavé názory – vadí verbální i fyzické a je postaveno téměř na stejnou úroveň
- Starší ženy mají výše „práh bolesti“
 - V některých případech si podle nich za obtěžování mohou ženy samy - nemají být hodné nebo to „přivolávat“, tzv. victim blaming

„Co člověk vysílá, to přijímá. Jako má vrah svoji oběť, tak oběť má svého vraha.“

*„Mně se často stává, že **na mě lidé sahají**, ale to nejsem jenom, já ale i kamarádky a ti chlapi na vás mrkají, sahají v tramvaji. To se mi stalo, že na mě sahal chlap v tramvaji, tak jsem vystoupila. (...) To se necítím úplně dobře, proč tohle dělají těm ženám, proč to nedělají ženy chlapům?“*

„Jsou ženy, ke kterým si to ti chlapi nedovolí.“

*„Je rok 2023 a pořád mě něco překvapí, že třeba **není správně definovaná definice znásilnění**, nebo se stane, že **nemůžu jít sama do klubu, protože jsou tam týpci, kteří na mě budou pokřikovat**, nebo **není v pořádku se obléct tak, že mi koukají prsa a tak.**“*

„Já jsem měla profesora na výšce, který učil na pedáku a nesnášel jakékoliv vědkyně, ptal se nás na zkoušce, jestli umíme vařit knedlíky a říkal nám, že nesnáší, jak se každý rozvádí a že mu vadí, když dá chlap ženské jednu facku, že neznamená, že se s ním má hned rozvádět. A to mi přišlo fakt hrozné.“

DOMÁCÍ NÁSILÍ

- Ženy si uvědomují, že jsou častěji oběťmi domácího násilí – jsou obecně křehčí, pasivnější, v některých případech závislé kvůli penězům, dětem, bytu → hůř se brání vůči pachateli
- Zkušenost s násilím vede k devastaci psychiky a sebedůvěry, v některých případech nevratné
- Vnímají jakýsi svůj „podíl viny“ ve smyslu pozdního konání nebo špatného výběru partnera - kdyby byly přísné nebo takové či jinaké, tak by se jim nedělo...

*„On to nezvládl, protože ty děti pořád něco chtěly a ono to pak dopadlo, že jsem doma pracovala a přes dveře jsem slyšela, jak **on je mlátí**. Tak co mám řešit? Klienta, který mi platí velké peníze za to, že se mu věnuji nebo řešit konflikt mezi manželem a dětma. Já jsem byla tak roztrhaná, že se mi ulevilo, že jsme se rozvedli.“*

*„Já jsem třeba musela pracovat po nocích, potřebovala jsem si udržet klienty a chlapovi se nezdálo, že nejsem k dispozici jemu a mohlo by být víc uklizeno, tak začal prudit, **začalo domácí násilí a dopadlo to rozvodem.**“*

*„Ta žena, která zažije domácí násilí, tak to spadnete úplně **psychicky na dno**. Byla jsem osm měsíců v koncích a jsem ráda, že jsem se zvedla.“*

„Když je člověk menší, slabší, tak má větší šanci, že mu bude ublíženo.“

OBAVY O VLASTNÍ BEZPEČNOST

- Ženy se obávají samy chodit v noci na některých místech – parky, podchody, tmavé ulice atd.
- Ostražitost, nejistota, vnímání ostatních osob
- Výchova dívek v rodinách jde často směrem ke zdůrazňování nebezpečí a nutnosti ochrany
- Větší strach v Praze než v menších městech

„Necítím se bezpečně, když jdu večer po ulici ve tmě, a to mi přijde škoda, protože muži se necítí nebezpečně, nemají pocit, že když jde za nimi holka a je tma, tak že by se mohlo něco stát.“

„Tohle si spousta mužů neuvědomuje, že žena, když se vrací třeba večer z divadla, tak přemýšlí, kdo s ní jede třeba v tramvaji, jestli nebudu ji někdo sledovat.“

*„Já se také necítím dobře, když jdu sama. Ne že bych se vyloženě bála, ale je to takový **tísňivý pocit** a jsem raději, když jde někdo se mnou.“*

*„**U holek se učí od malička té opatrnosti**, hlavně aby se nevystavily nějakému nebezpečí. Tak to by se měli kluci učit to, aby nebyli nebezpeční.“*

*„Táta dělal u policie, tak mi pořád říkal, jak se mám chovat, ale já jsem se tak nechovala a **chodila jsem tomu naproti**. Pak jsme začala chodit na diskotéky, tak mi říkal, že mám jít po silnici, a ne kolem keřů a do dneška, když jdu po tmě, tak si to uvědomím i té dceři to říkám a uvědomím si to.“*

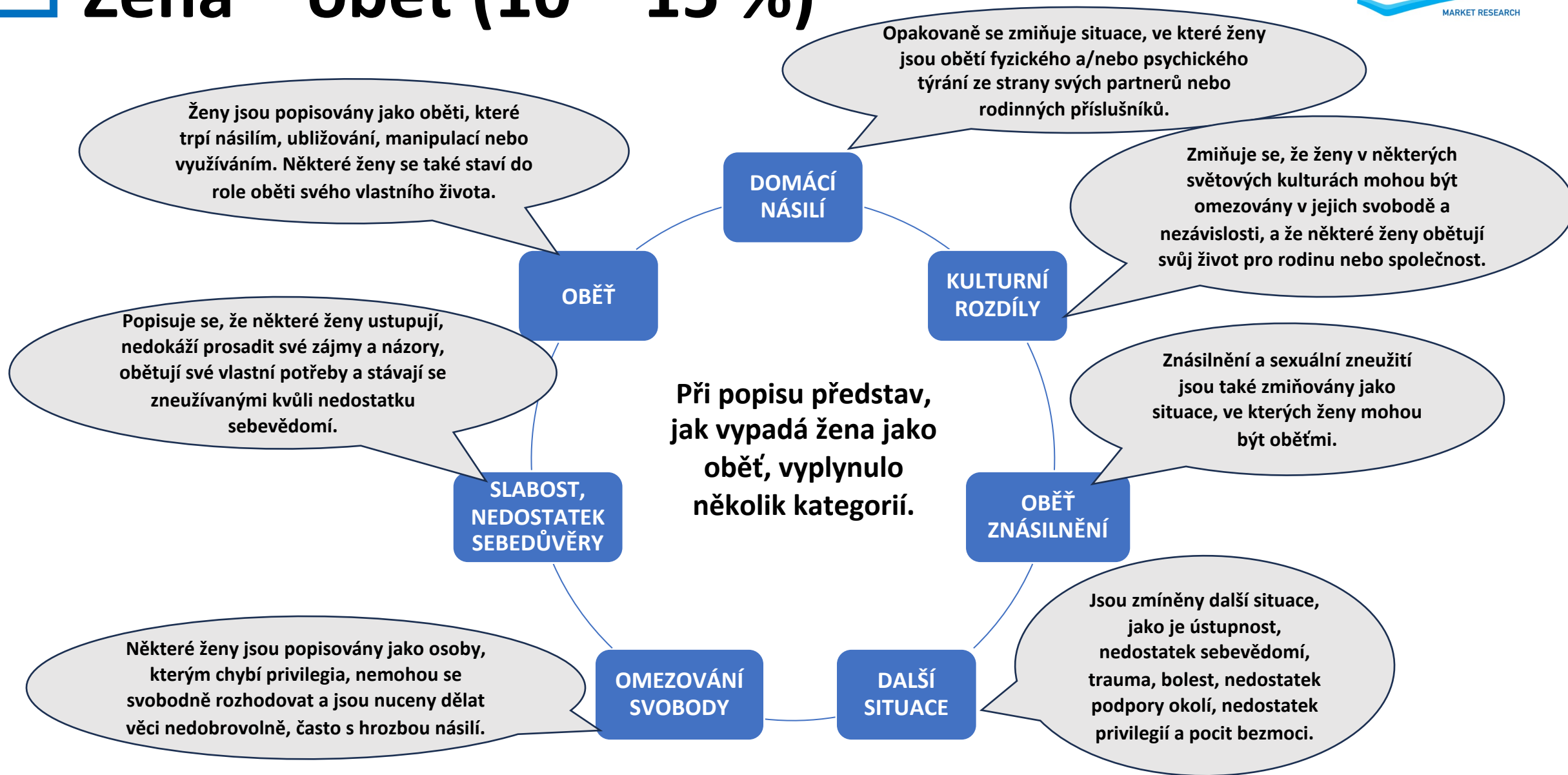
JAK ČASTO SE CÍTÍ ŽENY JAKO OBĚŤ?

Výsledky krátkého dotazníkového šetření se ženami, které se účastnily FGD

Žena – oběť (10 – 15 %)

Typická představitelka ženy - oběti

- Iveta Bartošová
- Muslimka

- *„Častější role než u mužů. Oběť domácího násilí. Oběť ve smyslu své kariéry ve prospěch rodiny, zachování demografické křivky...“*
- *„To je smutný příměr - může to být žena, která se nechá tyranizovat svým "partnerem", nebo ta, která tzv. zblbne a dá se do nějaké sekty, kde si nechá tzv. vymýt mozek.“*
- *„Žena, která prochází něčím za co buď sama nemůže nebo bylo jinak pochopeno její prezentování nebo také si to v nějakém případě mohla způsobit sama, to už záleží na situaci, každopádně v dnešní době mi přijde, že je více obětí než by mělo být, což je špatné.“*

RODIČOVSTVÍ A MATEŘSTVÍ

TĚHOTENSTVÍ

Těhotenství (a následné mateřství) je zásadní EXCELENCE, kterou žena má

- Nicméně má řadu negativních faktorů od zdravotních problémů po běžné hormonální výkyvy, které v dnešní moderní době mohou „překážet“ v běžném provozu

Těhotenství ovlivňuje kapitál žen, znevýhodňuje jejich pozici na pracovním trhu, a tím jejich finanční soběstačnost

Problémy s otěhotněním jsou v současné době výrazně častější a opět je to především pro ženu psychický nápor

„Cítím nespravedlnost vůči mužům, že jako žena funguji fyzicky jinak. Třeba jsem těhotná, působí na mě hormony, přijde mi, že těžko říct, jestli jsou ženy slabší fyzicky, ale i kdyby to tak bylo, tak mi přijde nespravedlivé, že na základě toho si někdo vynucuje výhodu.“

„Hlavně u té kariéry je to problém věku, protože do určitého věku můžou otěhotnět, ale nikoho nepřesvědčíte, že nechcete. Ale je to takové stigma na ní [ženě], mohla by otěhotnět.“

„Když už otěhotníte, tak vám zase hodně uteče a návrat na pracovní trh je pro tu ženu těžký. Možná se to v některých oborech nemění, ale nebýt 6 let ve farmacii, tak to je obrovský skok. Takže pak je problém, koukají na vás jinak, u nás se pozice nedrží, tak musíte jinde v rámci areálu nebo hledáte jinou práci a už na vás jinak pohlíží, máte malé děti, jste 9 let mimo a hodně těžko zaměstnatelný člověk.“

„Ta nemožnost otěhotnět je čím dál větší problém a my to v rodině máme, že jsou tři děvčata, co se snaží dlouhodobě a nejde to a nejhorší je ta spolčenost a co vy, kdy už budete mít dítě a vám to nejde a žena, které se s tím dlouhodobě potýká a bere to třeba i jako své selhání a pak vám to ještě ta společnost co chvíli přihraje.“

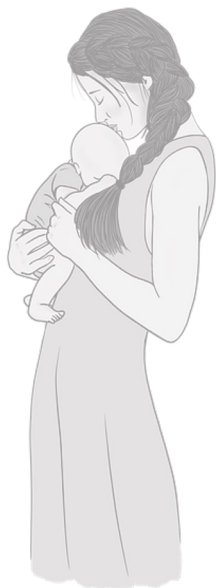
MATEŘSTVÍ

EXCELENCE ženy

- nová úroveň vnímání ženství
- změna hodnot a priorit

Děti přinášejí ženě SÍLU i SLABOST

- Schopnost vyvinout maximální energii, odvahu, vytrvalost atd.
- Závislost na ostatních kvůli financím, zázemí

„Hodně nejistá se cítím, když jsem závislá na partnerovi. Je do teda dané mateřstvím.“

„Za mých mladých let to bylo, že se musíš vdát, musíš mít zdravé děti, vychovat je, mít správné místo.“

„Já, když jsem doma řekla, že čekám třetí, tak tři? To je moc, ale když jsem měla jedno, tak no, ještě jedno by to chtělo.“

„Třeba před první světovou látkou bylo běžné, že 20 % populace bylo bezdětných. Někdy to bylo, že učitelky nesměly mít děti, někdy manžel padl ve válce. A bylo to běžné a nikdo se nad tím nepozastavoval, že by byla nějak méně žena.“

*„Jakoby se [při mém mateřství] otevřela nová úroveň, do té doby to ženství bylo jako že partnerka, sexualita, nějaké svoje čemu chlap nerozumí, empatie a svoje vlastní cítění všeho a k tomu se přidal takový bonus a to je super schopnost, já nemusím spát a funguju. **K tomu ženství se přidala další úroveň, kterou jsem neznala.**“*

DO JAKÉ MÍRY SE ŽENY CÍTÍ MATKAMI?

Výsledky krátkého dotazníkového šetření se ženami, které se účastnily FGD

Žena matka (55 – 70 %)

- **stará se o své děti, věnuje jim čas, lásku a energii, vychovává je a je jim příkladem**
- vnímána jako **role životní** a současně často **nedocenená společnosti**
- popisována jako osoba s mateřským cítěním, která **miluje své děti bezpodmínečně**
- její péče **není omezena pouze na vlastní děti**, ale také se rozšiřují na ostatní děti
- spojována s **domácími povinnostmi a zodpovědností za rodinu**, s tím také souvisí únava, vyčerpání a **neschopnost matky najít si čas na sebe**

TYPICKÁ PŘEDSTAVITELKA ŽENY MATKY

Často se vyskytuje „moje matka / maminka“ nebo „já“, případně kamarádky / známé

Marie Terezie, Angelina Jolie

„Matka je někdo, kdo zplodil dítě s vědomím, že se o něj dokáže postarat a zabezpečit ho i sama se sebou, je to velká zodpovědnost, co se týče mladých matek, matka musí být silná osobnost, aby ona sama měla sílu a energii na to vychovat dítě, a není to určitě nic lehkého, např. v pozici samoživitelky je to ještě těžší, protože je na vše sama a klobouk dolů těmhle ženám.“

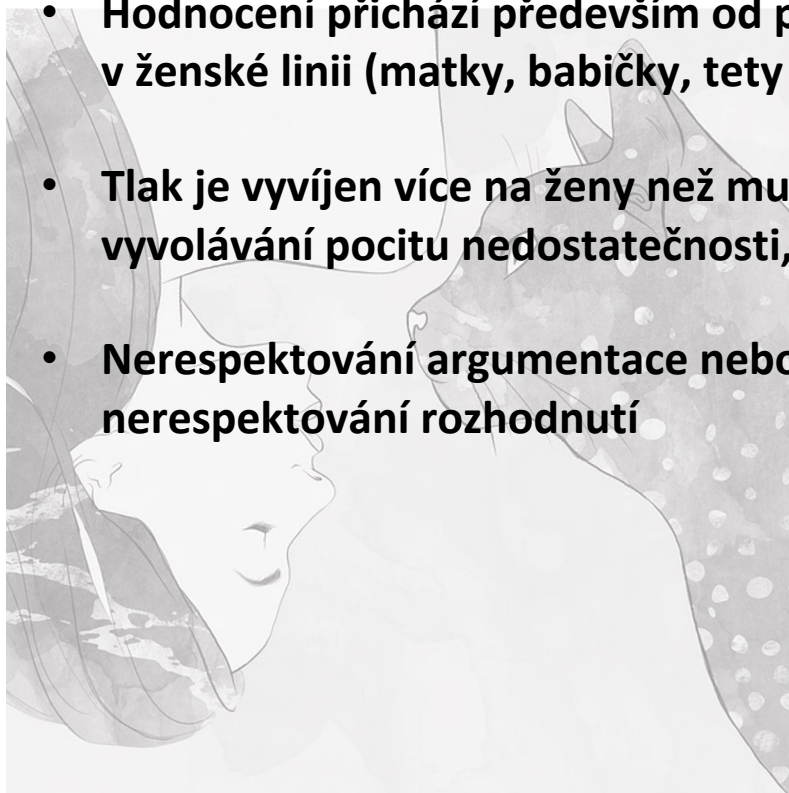
„Žena matka se mi bohužel vybaví žena u plotny, kolem děti a fůra práce... i když to tak nemáme každá, ale to je první, co se mi vybaví.“

„Žena, která věnuje svým dětem / popřípadě jí svěřeným dětem čas, lásku, energii, je ochotná jim pomoci, vyslechnout je, stará se o jejich výživu, vštěpuje jim morální hodnoty, je jim vzorem - nemusí to být nutně žena, která děti porodila.“

BEZDĚTNÉ ŽENY

- Bezdětnost je stále stigma, nepřírozená záležitost
- Dobrovolná i nedobrovolná bezdětnost je posuzována a hodnocena okolím:
 - Hodnocení přichází především od příbuzných v ženské linii (matky, babičky, tety apod.)
 - Tlak je vyvíjen více na ženy než muže → vyvolávání pocitu nedostatečnosti, neschopnosti
 - Nerespektování argumentace nebo nerespektování rozhodnutí

*„Ne že bych to plánovala, že nebudu mít rodinu, ale **někdy se to tak sejde.**“*

*„Cítím to, že jsem svobodná a bezdětná, tak **nezapadám.** Já si půjčím dítě od bráchy, vrátím a jsem naplněná.“*

*„Já nechci [mít děti], ten pocit, že bych měla **mít děcko to nedám, to nezvládnou.**“*

*„Je pravda, že já jsem děti chtěla, nedopadlo to a je pravda, že jsem si prožila, než jsem se s tím smířila, že si člověk naplánuje život, ale **nikdy to není tak, jak to má člověk naplánované.** Že chci manžela, děti a bla bla bla a musí se s tím člověk srovnat, poprat a já jsem trochu tlak cítila. Od rodiny, ptali se mě a před půl rokem jsem viděla známou a ptala se mě, jestli už mám vnoučata, tak říkám nemám, vždyť...já promiň já jsem...“*

*„V mém okolí jsou i ženy, co nemůžou otěhotnět, ale když se žena rozhodne nemít dítě, tak si myslím, že v této společnosti je pořád jako **vytyčená, že se nestala matkou.**“*

RODIČOVSKÁ „DOVOLENÁ“

- Uznání velmi štědrého sociálního systému v mateřství ve srovnání se zahraničím
- Placená rodičovská „dovolená“ může být zkrácena na **TŘI roky (maximálně)**
 - Žena by si měla sama rozhodnout, jak dlouho chce být v domácnosti
- **Zásadní při krácení RD je zajištění péče o předškolní děti (různé formy) a její dostupnost:**
 - Fyzická (v místě bydliště / práce)
 - Finanční
 - Organizační (zvládnou dítě vyzvednout)
 - Pro děti různého věku (možnost pro děti od cca 1 roku)
- **Větší rozšíření zkrácených úvazků**
- **Edukace mužů pro využívání RD + ekonomické zvýhodnění**

*„To nejde říct plošně, každá to chce jinak, a to se vracíme k tomu, že **někdo chce být tři roky doma a je to naprosto v pořádku a někdo zase jít v roce pracovat a je to v pořádku.**“*

„To jde [kratší rodičovská dovolená], ale musí na to navazovat to ostatní, spoustu žen se rádo vrátí po roce a půl do práce, ale nemáte tu možnost, nemáte, co s tím dítětem. Zažila jsem dobu, kdy jsem si předávala dítě s manželem, že jsem šla z ranní, on šel na odpolední a malého jsme si předávali u píchaček. Neměli jsme babičky ani dědečky a muselo to jít.“

*„Já si myslím, že **selhává stát, protože je u nás standard 3letá mateřská a když chcete jít dříve do práce, tak nemáte šanci někam to dítě umístit, a když nezastáváte nějakou manažerskou funkci dobře placenou, tak si nemůžete dovolit ani chůvu, tak žena nemá jinou možnost než být doba ty tři roky.**“*

„Mělo by to [rodičovská dovolená] být zkráceno, aby měla žena možnost jít do práce, aby nevypadla.“

MUŽI NA OTCOVSKÉ DOVOLENÉ

Nedůvěra, že se otec dokáže postarat o dítě

I kdyby se otec dokázal o dítě postarat, žena se často nechce vzdát role pečující matky

Vliv na rozhodování, kdo zůstane s dítětem doma, má výše příjmů obou rodičů ☒ ženy mívají nižší plat

Chybí motivace státu, aby se otcové zapojili do rodičovské dovolené

„Kdybych měla víc peněz nebo měla fakt nějakou důležitou pozici a manžel dělal něco běžného, tak bych mu to svěřila, nebála bych se.“

„On by nechtěl, ale kdyby chtěl, tak bych ho nechala.“

„Moje generace, když měla děti, tak si nikdo neuměl představit, že by zůstal doma muž na mateřské, dneska už to není výjimka. Vytvíjí se to a ženy teď dělají spoustu věcí, které třeba dřív nebyly obvyklé nebo vůbec myslitelné.“

Společenská stigmatizace mužů v roli otce jako málo důvěryhodného rodiče (blízké okolí, rodina), který péči o dítě zvládne

MATKY SAMOŽIVITELKY

- **Pozitivní faktory:**

- Zvyšuje sebevědomí ženy, pocit síly a vůle
- Možnost potlačit nebo změnit negativní vzorce chování
- Upevnění vztahů v původní rodině

- **Negativní faktory:**

- Časový a finanční stres
- Znevýhodnění v zaměstnání
- Hodnocení / dehonestace z okolí nebo z vlastní rodiny
- Sociální dávky
- Problémy s výživným od otce
- Přebírání veškeré iniciativy, neochota si nechat pomoci

„Tehdy to nebylo [být samoživitelka] tak běžné, jedna kamarádka se raději vdala a rozvedla, aby byla rozvedená, a ne jako samoživitelka. Ona to špatně snášela. **Status rozvedená jí byl milejší než status samoživitelky.** To jsem nepochopila.“

„Na moje dva syny jejich otec neplatí výživné a nejsou na něho páky, protože pracuje na černo, a **to mi dluží na výživné**, a to jsem za celou dobu nežádala o výživné. **Dluží mi na výživném už přes půl milionu a nikoho to nezajímá a nikdo to neřeší.**“

„Můj současný přítel říká, to je vaše špatná volba. Vy jste si je vybrali, ale mi obyčejní pracanti, co bychom vás na rukou nosili, je to vaše volba tak si nestěžujte, vy jste si je vybrali jako otce svých dětí.“

„Ale **system by měl chránit i ty, co natrefí, ten system má chránit ty zranitelné**, a ne ty, co jsou v pohodě.“

„Když jsem se rozcházela se svým bývalým manželem, říkala jsem si, já jsem fakt dobrá a jsem schopná se postarat o 4 děti, to byla taková dravost až agresivita, byla jsem na sebe strašně hrdá. A teď uběhlo několik let a teď si říkám, já byla taková kráva. **Dneska si uvědomuji, že možná moje zdravotní problémy, jak jsem chtěla všechno urvat a já vám to dokážu.** Já jsme si obrazně řečeno přišivala penis, který dneska mít nechci, chci být ženou. (...) kdybych tak nemachrovala v tu dobu, tak možná dneska nemám umělý kloub.“

PROBLÉMY SE SLAĎOVÁNÍM PRÁCE A VÝCHOVY DÍTĚTE

- Od žen se často očekává jak plné pracovní tak rodičovské nasazení. Navíc je na ně na rozdíl od mužů kladen tlak účastnit se všech akcí dítěte - školní besídky apod. Od otců se nepožaduje, aby přišel, s matkou se automaticky počítá bez ohledu na situaci
- Některé ženy vidí řešení v přechodu na OSVČ – samy si organizují čas, pracují nepravidelně, přizpůsobují se partnerovi
- Pomoc mohou režimy home-office nebo zkrácený úvazek
- Je nutné myslet také na manuálně pracující a/nebo ženy ve směnných provozech, které nemohou využívat HO nebo pružnou pracovní dobu
- Vždy je nutné mít podporu v péči o dítě v instituci (MŠ, jesle, dětská skupina) nebo v jiné osobě (prarodiče, kamarádka, partner apod.)

„Spousta zaměstnavatelů nevychází vstříc částečnými úvazky.“

„Chci si užívat miminko, ale chci i kariéru a člověk se sám dostane pod ten tlak, ale ono to nejde.“

„Záleží i na dohodě mezi manželi, zapojení celé rodiny, jako jsou babičky a také kdo má vyšší plat. Tak holt mám nižší plat, tak jsem s tím dítětem, když je nemocné a ne muž, když má ten plat o hodně vyšší.“

„Já jsem šťastná, že mohu pracovat z domu, když bych nemohla, tak nevím, jak bych ty děti uživila. Družina je otevřená od tolika do tolika, školka, ten má výlet, ten lékaře. Když bych nebyla OSVČ, tak to nedám. Když by mi někdo řekl že musím do fabriky od tehdy do tehdy, tak to nedám a budu na dávkách.“

„Školka ještě by mohla být.“

„Já jsem OSVČ, takže pracuji pořád. Když třeba malý spí, při jeho obědovém spaní.“

PRARODIČ A JEHO SPOLEČENSKÁ ROLE

- Babička má v rodině nezastupitelnou výchovnou roli = kombinace zkušenosti, trpělivosti, nerodičovského vztahu a zároveň bezpodmínečné lásky
- Babička může plnit také systémovou sociální roli tj. zajistit péči o předškolní děti (v případě dědečků se jedná o minority)
- Převládá pocit, že v minulosti se babičky staraly o vnoučata víc než v současné době = dáváno do souvislosti se současným pozdějším odchodem do důchodu

*„Dneska **babičky nejsou**, dělají do 65.“*

*„Měla jsem s babičkou lepší vztah než s mámou, ale s tou mámou jsem byla každý den, tak tam byly neshody. **Babička si nás brala jenom, když chtěla, takže tam byla pohoda.**“*

„Tím, jak nemám babičky, které by se staraly a hlídaly, tak je to náročné ještě se mi s porody zhoršila migréna.“

*„**Když je školka, jde všechno**, my jsme na dědině a tam se teď začala stavět nová školka. Mě malou vzali a strašně se mi ulevilo. Jedna babička pracuje, druhá babička pracuje, dědové taky, otec také a já vím, že můžu jít v klidu do práce. Maximálně bude plakat, ale to si zvykne a **já nemusím být doma a řešit neplacené volno nebo výpověď.**“*

*„Tím, že dřív babičky odcházely do důchodu, tak měly víc síly, energie, víc času než **my, co jdeme o 10 let později, tak jaké budeme babičky?**“*

FEMINISMUS

POSTAVENÍ ŽEN SE PROMĚŇUJE

V minulosti ženy musely vykonávat nejen fyzicky náročnější domácí práce, ale také častěji čelit společenským předsudkům.

Současná žena má více vzdělání a práv, ale platí za to určitou ztrátou „ženskosti“ (křehkost, potřeba zastání)

Stále převládá přesvědčení, že muži to mají v životě jednodušší, protože se méně ohlížejí na ostatní.

„Jsem z toho frustrovaná, že být žena je **nevýhodné**, nebo víc náročné a nevnímám to jako výhodu. Jinak celospolečensky mi přijde, že jako ženy taháme pořád za kratší konec.“

„Když dneska vidím, co ona musela [maminka v péči o rodinu] stihnout, tak to nechápu. Takže se mnou chodil táta nakupovat třeba hadříky, protože máma pořád něco dělala.“

„Ženy jsou dnes **emancipované**.“ „**Finančně soběstačné**.“

„Oni [muži] to tak neřeší všechno. Oni jsou free, oni jsou pohodovější, protože oni **nemají tolik povinností a starostí** a umí rychle utíkat, před problémy utíkají, ale neříkám že všichni.“

„[Ženy] ztrácejí ženskost, teď jsou daleko **vzdělanější, samostatnější a chlapa ani nepotřebuje**.“

„Upletly jsme si takový bič samy na sebe, jak **musíme jako ženy všechno zvládnout** a přijde mi to zbytečné, je to jen v hlavě, a pak i ty tchýně to vyčítají.“

Do jaké míry se cítím feministkou? Z 25 – 33 %

Zmíněné kategorie se mohou vzájemně prolínat a jedna osoba může zapadat do více kategorií zároveň. Je důležité si uvědomit, že jednotlivé odpovědi jsou subjektivní a odrážejí různé názory a postoje respondentek.

Ženy, které se angažují v aktivismu a bojují za práva a postavení žen. Mohou se překrývat s kategorií bojovnic za rovnoprávnost.

Ženy, které usilují o svou emancipaci a odmítají patriarchální nastavení ve společnosti.

Emancipované ženy

Aktivistky

Nedůvěra v ženská práva

Ženy, které mají nedůvěru v ženská práva a považují boj za rovnoprávnost za zbytečný nebo přehnaný.

Ženy, které mají sebevědomí a nebojí se přijmout výzvy a tradiční "mužské" role. Může se zdát, že jsou až příliš sebevědomé.

Sebevědomé ženy

Nezávislost a sebeurčení

Ženy, které prosazují svou nezávislost, sebeurčení a rovnoprávnost ve všech aspektech života.

Ženy, které aktivně bojují za rovnoprávnost žen a prosazují práva žen ve společnosti.

Bojovnice za rovnoprávnost

FEMINISTKA

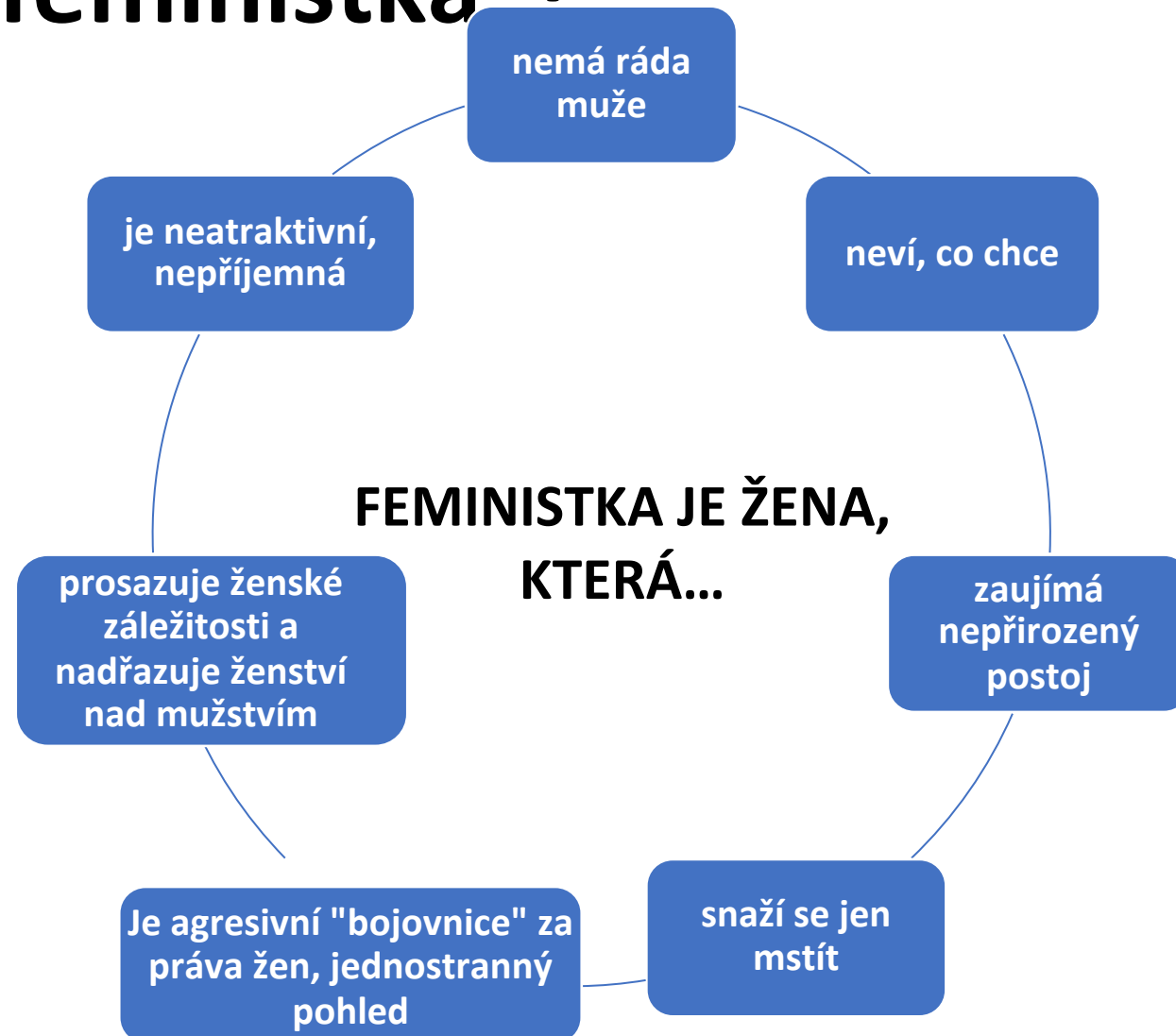
Agresivita a jednostranný pohled

Ženy, které jsou agresivní v prosazování práv žen a mají poněkud jednostranný pohled na lidskou společnost, kdy nadřazují ženství nad mužstvím.

Q. Do jaké míry Vás vyjadřuje slovní spojení **žena - feministka**? / N = 55
„Co všechno se Vám vybaví, když se řekne: **žena – feministka**?”

Jaké se vybavují negativní konotace ke slovu „feministka“?

„Co všechno se Vám vybaví, když se řekne: žena – feministka?“

Typická představitelka feministky

- Více než polovina respondentek si na nikoho nevzpomněla
- **Alice Masaryková, Jiřina Šiklová, Alena Schillerová, Olga Richterová, Markéta Adamová Pekarová, Jana Bobošíková, Bára Nesvadbová, Ester Kočíčková**

„Ta, které nejsou jedno ženská práva. Uvědomělá, empatická, která přemýšlí nad blahem a rovností žen v budoucnu.“

„Sebevědomá žena-možná až trošku moc, nebojí se výzev a tradičních "mužských" činností.“

„Žena, která si uvědomuje svou hodnotu, vidí se jako rovnocenná partnerka i kolegyně, odmítá se smířit s rolí oběti a umí se za sebe i za slabší ženy postavit. Žena, která myslí na ženy obecně, nejen na sebe.“

„Agresivní "bojovnice" za práva žen s poněkud jednostranným pohledem na lidskou společnost.“

ŽENY V POLITICE

ŽENY V POLITICE

Žena do politiky patří, ALE:

1. Má výrazně obtížnější vstupní pozici, protože kromě schopností se řeší VZHLED, SOUKROMÍ
2. Má se držet ŽENSKÝCH OBLASTÍ – školství, zdravotnictví, kultura, sociální věci → negativní obraz ministryně obrany Černochové
3. Mají mít zásadní vliv na rozhodování o ženských tématech (porodnictví, mateřská dovolená apod.)

Ženy obecně mají na ženské kandidátky také větší nároky než na politiky muže a vlastně neví, jaké ženy by je měly zastupovat a nejsou ochotné je preferovat jen proto, že jsou ženy.

Ženám není vztah k politice moc blízký a spíše nemají politické ambice.

„Já to měla takové to jako žena s ženou souznění. Myslím si, že kdyby celosvětově byly v politice jenom ženy, tak nejsou žádné války.“

„On je problém, že na chlapa se vytáhne, že tamhle si ulil nějaké miliony, vyplavou na něj většinou finanční skandály, ale na ženskou by vyplavaly nejen finanční, ale i soukromé a útočí vyloženě na to, že je žena.“

„Když by tam [do politiky žena] přišla, tak aby řešila nám ty nejmíc bližší témata školství, děti...když se vrhne do obrany, nebo takových oborů, tak tam se jí nevěří. Co ona ví o dálnici, nebo raketách. Když už, tak když tam přijde, tak se od ní čeká ta ženská polovina, co by mohla protěžit pro ženy a pro rodiny.“

„Líbilo by se mi, kdyby o ženských tématech rozhodovalo víc žen. Třeba ta mateřská, školky a školy, nebo porodnictví, gynekologie. Proč by o tom měli rozhodovat ti, co mají penis a ne vagínu.“

„V mediálním prostředí se tomu dává jiný akcent. Řeším, co řekl Petr Pavel, ale první, co si řeknu u Danuše, kdo jí dělá vlasy. A kandidují na stejnou pozici.“

Žena politička (5-10 %)

- **Větší počet žen v politice by znamenal výraznou ZMĚNU**
- **Žádná ze současných (českých) političek nemá převládající sympatie od ženského publika**
- věnují se své politické kariéře **na úkor osobního života**, některé se dokážou prosadit a stát se viditelnými
- často **musí pracovat dvakrát více než mužští politici** a čelit **útokům** na svou osobu
- **naděje na větší pluralitu názorů**
- jsou **obdivované**, ale také se setkávají s **kritikou**
- některé ženy přinášejí zjemnění do politiky, jsou silné, cílevědomé a nebojí se konfrontace

„Žena, která musela pracovat dvakrát více než muži politici a která bohužel asi musela snést i více útoků na svou osobu než muži.“

„Proč ne, pokud si ta žena troufne a bude na to mít sílu prosadit svoje názory a zastupovat ženy v politice tak proti tomu nic nemám, záleží pak jaké bude mít ona prosazení a jak se bude prezentovat.“

„Sebevědomá žena, která asi ví, co chce a dokáže překonat i překážky, aby si za tím mohla jít. Odvážná.“

Q. Do jaké míry Vás vyjadřuje slovní spojení žena - politička? / N = 63
 „Co všechno se Vám vybaví, když se řekne: **žena – politička?**“

POSTOJE K DANUŠI NERUDOVÉ

- Radost z ženské kandidátky na prezidenta, která má šanci uspět
- Povrchní sympatie – příjemná, milá, hezká
- Často nesouhlas s názory / nedůvěra, že zvládne finiš → volba PP (sázka na jistotu)

Ženská kandidátka se nemůže spolehnout na ženský elektorát.

*„Já bych ji nevolila, jako ženská dobré, ale nevolila bych ji. Ale zase je **odvážná** jako jediná mezi chlapama. Jako když jsem slyšela názory, že by bylo fajn mít za prezidentku ženu, tak to mě vůbec nenapadlo.“*

*„Ona má takové ty **názory moc neutrální** na mě, aby si někoho nerozházela.“*

*„Já jsem jí volila, mně se líbila, ale možná tím, že fakt to byla ženská a že se mezi ně dokázala ne vecpat, ale vyšplhat za nima. **Měla svůj cíl**, vedle toho Babiše a Pavla byla vždycky ta Nerudová a já jsem jí volila.“*

„Ve druhém kole šlo o to, aby nebyl Babiš, já jsem také chtěla Nerudovou, ale volila jsem Pavla, aby se tam nedostal Babiš.“

„Já jsem třeba byla nadšená, že je tam žena.“

SHRNUTÍ

Shrnutí

- **Ženy se cítí být především PEČUJÍCÍMI OSOBAMI, ale také si dokáží přiznat ÚSPĚŠNOST a KRÁSU**
- **Výrazné generační rozdíly mezi ženami** – zlom je kolem 40 let (ženy, které dospěly už po roce 1990)
 - Mladší ženy jsou více emancipované, mají děti v pozdějším věku a mívají větší požadavky na své partnery
- **Přirozená výchova ve školách k rovnosti žen a mužů**
 - aby měli všichni stejné příležitosti, představit si vnímání toho druhého – přirozeně, nenásilně, srozumitelně
 - využívat externí lektory na složitá témata (sexuální obtěžování, domácí násilí, šikana, ale třeba také menstruace), aby učitel nebyl vystaven stresu a diskomfortu a děti získaly objektivní informace správnou formou
- **„Přejmenovat“ feminismus**
 - strhnout mu negativní nálepkou aktivismu a agresivity
 - ukázat, co vše se podařilo a jaké priority jsou v současnosti (např. nerovnost příjmů)
 - Rovnoprávnost neznámá, že ženy budou dělat úplně vše, že musí být „lepší“ než muži, že si musí budovat kariéru atd.
 - Místo příkazů, zákazů a zákonů volit motivaci – represe nefunguje
- **Udělat vše pro konec rozdílu ve mzdách a platech**
 - Ženy častěji dosahují VŠ vzdělání (<https://www.scitani.cz/vzdelani>)
 - 21. století budou pracovníci potřeba především ve službách, které nejdou nahradit automaty a roboty a to musí znamenat jinou image pro sociální, zdravotní a podobné obory, kde je lidská činnost / péče nenahraditelná
- **Odstranit nálepkou mužských a ženských povolání**

Shrnutí

- **Rodičovská dovolená**
 - Zkrajme RD na tři roky
 - Je vhodné vést diskuzi o změně názvu „mateřská a rodičovská dovolená“
 - Atraktivita zkrácených úvazků pro zaměstnavatele
 - Atraktivita žen – matek pro zaměstnavatele
 - Péče o předškolní děti je nutná podmínka pro možný návrat rodičů do práce
 - **Nutný zásah státu nebo NGO**
- **Může být péče o děti a domácnost regulární zaměstnání?** Některé ženy / muži nechtějí mít jinou kariéru,, chtějí tradiční rozdělení rolí
- **Menstruace**
 - Vzdělávejme nejen dívky, ale také chlapce (případně muže), aby to už pro nikoho nebylo tabu, ale normální součást života
 - Lze zajistit základní dostupnost menstruačních pomůcek např. ve školách, na univerzitách apod.?
 - Diskuze o možnostech úlev pro ženy s bolestivou menstruací
- **Mají být prsa symbolem ženské svobody?**
 - Opět vzdělávejme dívky i chlapce
 - Jedná se o excelentní pohlavní znak a zároveň přirozený zdroj obživy pro nemluvňata – kojení kdekoliv má být normální, ale stále se má jednat o velmi soukromý akt (není třeba to „hlasitě demonstrovat“)

Shrnutí

- **Pozor na vnímání nepotřebnosti mužů**
 - Některé ženy přijímají postoj, že je jim lépe bez mužů – je to jednodušší, méně rizik, všechno zvládnou samy atd.
 - Muži mají podle žen jednodušší život, protože nemají tak silně vyvinutou odpovědnost za děti (a nemají menstruaci, nemusí rodit, nemají přechod a další problémy s hormony)
 - *Už v současné době je zhruba 40 % domácností jednočlenných* <https://www.scitani.cz/velikost-hospodarici-domacnosti>
- **Atraktivita RD pro otce**
 - Je povinností obou rodičů se o dítě postarat, exkluzivita mateřství je dána především prvními 6 měsíci dítěte
 - RD je součástí celoživotního vzdělávání
 - Výchova ve školách a rodinách s cílem znormálnit
- **Vymahatelnost výživného na děti a jeho výše / péče o děti po rozchodu rodičů**
 - Výlučná péče výrazně znevýhodňuje jednoho rodiče, když dochází k výpadkům výživného nebo je velmi nízké
 - Diskuze o společné péči rodičů, která by přiměla odcházejícího rodiče k aktivitě
 - Pomoc státu má být až poslední a ne první řešení
- **Kvóty nás mají naučit, že je přirozené, aby muži a ženy ve vedení firem / státu spolupracovali.**

#

Některé články k tématu v médiích

- **Vnímání žen**

<https://zena.aktualne.cz/trestikova/r~d1252d1c10d811ee82b7ac1f6b220ee8/>

"Být nejlepší mámy, kuchařky, milenky, manželky... Fascinuje mě, že ženy často i nevědomě dělají, co nechtějí. Přijmou všechny svoje role a jen je bezchybně hrají. Zajímal mě ten moment, kdy si žena uvědomí, že tohle nechce, nemusí a že všechna ta očekávání může alespoň na chvíli ve svém životě vypustit. Otázka samozřejmě je, jestli může nebo ne. I proto má moje hlavní postava v knize často tendence se obhajovat a pak říká, že se přece obhajovat nemusí. Není si jistá, jestli si může dovolit nebýt alespoň někdy přítomná, když má dvě děti a manžela."

- **Profese**

<https://zena.aktualne.cz/kariera/zeny-v-muzskych-profesich/r~effe426e38e311edbc030cc47ab5f122/v~sl:591f2dc29a0f19cda7aee7d9d767f37d/>

[Ženy v médiích](#) + [vedení v médiích](#)

- **Důchody**

https://www.heroine.cz/spolecnost/cely-zivot-pracovaly-a-pecovaly-jaky-maji-duchod-nerovne-odmenovani-dozene-zeny-i-v-penzi?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu#dop_ab_variant=0&dop_source_zone_name=hpfeed.sznhp.box

„Šla jsem se na sociálku zeptat, co a jak dál. To byl hodně zajímavý moment. Když jsem u přepážky řekla, o co mi jde, paní zavolala dozadu: „Maruš, pojd' sem, máš tu jednu starobní.“ Já jsem se ohlídlá, koho tím myslí, kde je ta starobní. Jsou to nesmyslné názvy – mateřská dovolená je nesmysl, stejně jako starobní důchod.“

- **Menstruace**

https://www.idnes.cz/onadnes/zdravi/emma-pallant-browne-menstruace-krev-zensky-sport-instagram.A230601_135139_zdravi_job

„Jsem dojata množstvím zpráv, které mi přišly od mužů i žen, o tom, jaké to je závodit při menstruaci. Tohle je realita ženského sportu a čím víc bariér se nám podaří zbourat, tím lépe,“ napsala.

Weby a odkazy

- Časopis [Heroine](#)
- [web Ženská práva](#) – poslední příspěvky 2019/2020 ??? (realizovali Nesehnutí, ale pravděpodobně nesehnali další finance)
- [Projekt Next Ženy](#)
- [Spektrum rozvoje žen](#)